

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

***Szkoła Podstawowa nr 10 im. Jana Pawła II
w Ostrołęce***

**Program opracował zespół
powołany decyzją Rady Pedagogicznej
w składzie:**

mgr Justyna Guz

mgr Hanna Kolbus

mgr Małgorzata Nałęcz - Wiśniewska

mgr Małgorzata Nurczyk

mgr Anna Zarzycka

**Program zmodyfikował zespół
powołany decyzją Rady Pedagogicznej
w składzie:**

mgr Joanna Kacprzak

mgr Hanna Kolbus

mgr Anna Zarzycka

mgr Marta Zdunek

w uzgodnieniu z Radą Rodziców

I PODSTAWA PRAWNA DO WPROWADZENIA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W RAMACH SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

- Rozporządzenie MENiS z dnia 21.05.2001 roku w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie MENiS z dnia 26.02.2002 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół z późniejszymi zmianami.
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku.
- Ustawa z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- Uchwała Rady Ministrów nr 186/2006 z dnia 7 listopada 2006 roku w sprawie działań administracji rządowej przeciwko przemocy w szkołach i placówkach
- Uchwała Rady Ministrów nr 172/2008 z dnia 19 sierpnia 2008 roku w sprawie przyjęcia Rządowego programu na lata 2008 – 2013 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej - art. 72.
- Konwencja o Prawach Dziecka - art. 3, art. 19, art. 33.

II ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Profilaktyka rozumiana jako zapobieganie występowaniu niepożądanych procesów i zjawisk (określonych jako przejawy patologii życia społecznego; jako system działań wzmacniających lub podtrzymujących różne dodatnie społecznie postawy uczniów w toku wychowania) realizowana jest podczas działalności edukacyjnej szkoły, tj. w ramach godzin wychowawczych i w postaci różnych odrębnych zajęć profilaktyczno – edukacyjnych, pozwalających na:
 - α) rozwijanie zainteresowań uczniów oraz przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym (zainteresowanie nauką szkolną);
 - β) wspomaganie rozwoju moralnego uczniów (poszanowanie norm, wartości i autorytetów);
 - γ) stwarzanie uczniom możliwości udziału w zajęciach pozalekcyjnych, promocja szkolnych i pozaszkolnych form spędzania czasu wolnego;
 - δ) wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych (wzmacnianie więzi emocjonalnej z rodzicami).
2. Działalność profilaktyczna szkoły pozostaje w ścisłym związku z działalnością profilaktyczną w środowisku lokalnym, gdyż środowisko odgrywa ważną rolę w kształceniu osobowości ucznia (pomocne jest w kształtowaniu odpowiednich postaw moralnych i przygotowaniu wychowanków do właściwych wyborów życiowych). Aby profilaktyka odnosiła właściwy skutek, szkoła współpracuje z następującymi instytucjami:
 - a) placówki kulturalno-oświatowe (Ostrołęckie Centrum Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, i inne):
 - uczestnictwo w spektaklach teatralnych o charakterze profilaktycznym;

- udział w konkursach organizowanych przez placówki kulturalno-oświatowe;
- uczestnictwo w seansach filmowych o charakterze profilaktycznym;
- b) placówki oświatowo-opiekuńcze (Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej):
- pomoc uczniom przejawiającym trudności w zachowaniu i nauce;
- pomoc dzieciom z rodzin uzależnionych i patologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej;
- udział w prelekcjach organizowanych przez psychologów, pedagogów, lekarzy specjalistów.
- c) wymiar sprawiedliwości (sąd, kuratorzy, policja):
- współpraca z kuratorem,
- udział w zajęciach prowadzonych przez policję na temat przeciwdziałania agresji i przestępczości.

III CELE SZKOLNOGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Szkoła jest miejscem profilaktyki której głównym celem jest ochrona przed zagrożeniami i wzmacnianie czynników chroniących oraz stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły – podniesienie poziomu bezpieczeństwa.

Cele szczegółowe:

- Przeciwdziałanie agresji i przemocy szkolnej.
- Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu uczniów.
- Walka ze stresem szkolnym.
- Uświadomienie rodzicom i uczniom zagrożeń płynących z różnego rodzaju uzależnień: alkoholizmu, niktynizmu i narkomanii.
- Pedagogizacja rodziców, opiekunów wskazująca na wpływ nałogów na kształtowanie postaw wychowanków i podkreślenie wzorów zachowań.
- Budowanie poczucia własnej wartości uczniów – jako ważnego środka zaradczego w minimalizowaniu agresji szkolnej.
- Wskazywanie konstruktywnych sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- Rozwijanie empatii i umiejętności współzycia w gronie rówieśników.
- Rozwijanie umiejętności formułowania zasad użytecznych w życiu szkolnym i społecznym.
- Niesienie pomocy uczniom izolowanym, nieakceptowanym w klasie.
- Uczestnictwo nauczycieli, wychowanków i rodziców w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień, a w szczególności kształcenie postaw asertywnych oraz zapobiegania zachowaniom agresywnym.

IV GŁÓWNE METODY PRACY

W szkolnym programie profilaktyki przyjęto zasadę uczenia się poprzez doświadczenie. Zadaniem prowadzących jest stwarzanie sytuacji, w których wszyscy członkowie grupy aktywnie uczestniczą w ćwiczeniach, dzielą się swymi odczuciami i doświadczeniami, stosują je w interakcjach z innymi oraz zdobywają wiedzę teoretyczną. Pożądane są metody wielostronnego kształcenia i stymulacji aktywności komunikacyjnej uczniów, a przede wszystkim :

- metody aktywne, np. „burza mózgów”, metoda projektów itp.;
 - metody eksponujące: *impresyjne* – polegające na wywołaniu u uczniów określonych zachowań i zmian w postawach moralnych, przeżywanie głębokich emocji; *ekspresyjne* – stwarzanie sytuacji, w których uczeń nie tylko przeżywa, ale i tworzy, np. drama, odgrywanie ról, inscenizacje, opisy czynów ludzkich itp.;
 - metody praktyczne – gry i zabawy integracyjne, trening interpersonalny itp.;
 - metody symulacyjne – gry dydaktyczne
 - metody podające – pogadanki, rozmowy kierowane, opowiadania, opisy, dyskusje.
- Konieczne jest zaangażowanie się w działania profilaktyczne wszystkich nauczycieli, rodziców i środowiska lokalnego.

V FORMY ODZIAŁYWAŃ ZAPOBIEGAWCZYCH

Działania profilaktyczno-edukacyjne wśród uczniów w szkole obejmują:

- warsztaty integracyjne, mające na celu wzmocnienie więzi między uczniami, lepsze poznanie siebie i innych,
- warsztaty na temat, jak radzić sobie z przemocą i agresją,
- warsztaty zachowań asertywnych,
- warsztaty interwencyjno-prewencyjne, zajęcia stymulujące prawidłowy rozwój intelektualny, społeczny, moralny i emocjonalny,
- warsztaty oraz zajęcia edukacyjne profilaktyki uzależnień,
- przedstawienia teatralne i apele szkolne o tematyce profilaktycznej.

Zadania do realizacji wśród uczniów:

- poszerzanie wiedzy uczniów na temat własnych praw i obowiązków;
- promowanie postaw asertywnych w stosunkach międzyludzkich;
- wyrabianie nawyków poszukiwania kompromisu w sytuacjach groźnych;
- kształtowanie umiejętności: słuchania, proszenia o pomoc, decydowania o tym, co robić, przeproszenia, radzenia sobie ze złością swoją i innych;
- popularyzowanie i wspieranie pomocy koleżeńskiej;
- doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów, komunikacji (sztuka negocjacji i prowadzenia rozmów);
- stosowanie wartości moralnych zgodnie z obowiązującymi prawami i tradycjami,
- wzbogacanie wiedzy na temat związany z higieną pracy i nauki, higieną psychiczną i osobistą;
- promowanie aktywnych form wypoczynku;
- poszerzanie wiedzy o środkach psychoaktywnych przy pomocy mediów (TV, radio, Internet, prasa, itp.);
- pogłębianie wiedzy o konsekwencjach i zachowaniach ryzykownych;
- kształtowanie nawyków właściwego zachowania się.

Działania profilaktyczne wśród rodziców:

Celem pracy z rodzicami jest stworzenie klimatu do otwartego mówienia o różnych problemach jak też lepszego rozumienia potrzeb dzieci i młodzieży oraz podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych rodziców.

Spotkania z rodzicami obejmują:

- przekazanie informacji o programie
- prelekcje i dyskusje na temat zjawiska przemocy i jego form w szkole i poza nią,
- prelekcje na temat uzależnień, przyczyn sięgania przez dzieci i młodzież po alkohol, narkotyki i inne substancje szkodliwe dla zdrowia
- włączanie rodziców we wspólne działania z dziećmi na rzecz szkoły, wzmacnianie więzi emocjonalnej (Dni Rodziny, wycieczki, przedstawienia, i inne imprezy klasowe)
- indywidualne rozmowy wychowawcy, pedagoga i psychologa szkolnego z rodzicami w celu przekazania wskazówek postępowania z dzieckiem oraz wspólnego szukania sposobu radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi,
- wskazanie miejsc, gdzie można uzyskać pomoc (Ośrodek Interwencji Kryzysowej, „Niebieska Linia”, MONAR,)

Zadania profilaktyczne do realizacji wśród rodziców.

Mając na uwadze, że wychowanie dzieci to główne zadanie rodziców, a nauczyciele wspierają ich w dziedzinie wychowania, ustalono następujące zadania profilaktyczne dla rodziców :

- każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązki szkolne,
- rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z pedagogiem szkolnym bądź dyrektorem /zastępcą/ szkoły, w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom.
- rodzice biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych.
- rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.

Działania profilaktyczne wśród nauczycieli.

Nauczyciele podejmują konkretne działania ograniczające narastanie problemu przemocy i agresji w szkole.

Celem działań profilaktycznych wśród nauczycieli jest wyposażenie ich w umiejętności rozpoznawania problemów i odpowiedniego reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Praca z nauczycielami obejmuje:

- szkoleniowe spotkania dla Rady Pedagogicznej;
- rozwijanie umiejętności dobrej współpracy nauczyciel – rodzic;
- podnoszenie wiedzy i doskonalenie umiejętności i kompetencji wychowawczych;
- indywidualne konsultacje wychowawców z pedagogiem i psychologiem.

Zadania profilaktyczne do realizacji wśród nauczycieli.

Do zadań profilaktycznych nauczycieli zaliczyć należy przede wszystkim:

- zwracanie - podczas dyżurów - szczególnej uwagi na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: toalety, schody, itp.;
- informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących jak i pozostałych nauczycieli oraz pracowników szkoły;
- obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy agresji, palenia papierosów, spożywania alkoholu czy niszczenia mienia;
- wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji;
- dawanie przykładów sumiennosci, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach;
- pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych uruchomienie akcji informacyjnej mającej na celu uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawcy, pedagoga, dyrektora szkoły;
- podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów - godziny wychowawcze dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych w miejscach publicznych (kino, teatr, itp.);
- współpraca z rodziną - inicjowanie spotkań mających na celu omawianie problemów wysuwanych przez rodziców, np. wywiadówki profilaktyczne;
- realizacja programów profilaktycznych dotyczących palenia tytoniu i picia alkoholu, rozwijania umiejętności interpersonalnych;
- wprowadzanie zajęć redukujących napięcie, relaksacyjnych, zajęć śródlekcyjnych;
- organizacja koleżeńskiej pomocy w nauce;
- kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości o estetykę klasy, szkoły i otoczenia;
- systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci;
- pomoc w poznawaniu samego siebie i kształtowaniu pożądanego systemu wartości.

VI PRZEWIDYWANE EFEKTY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Uczniowie :

- posiadają wiedzę na temat uzależnień, poznają konsekwencje palenia papierosów, picia alkoholu i stosowania środków odurzających;
- dowiedzą się, jakie zagrożenia stwarzają zachowania agresywne i jak się przed nimi bronić;
- chętnie będą uczestniczyć w zajęciach szkolnych i pozalekcyjnych, prezentując właściwe postawy;
- zdobędą istotne umiejętności psychologiczne i społeczne, takie jak: skuteczne odmawianie - asertywność, umiejętności komunikacyjne, empatia;
- uporządkują własny system wartości;
- będą kulturalnie rozmawiać między sobą i z należnym szacunkiem odnosić się do osób starszych, uczniów niepełnosprawnych;
- będą dbać o zdrowie fizyczne swoje i innych;
- będą kontrolować swoje emocje;
- będą ostrożni w kontaktach z obcymi.

Nauczyciele i rodzice :

- usystematyzują swoją wiedzę na temat uzależnień, mechanizmów agresji i przestępczości oraz zagrożeń wynikających z korzystania z zasobów Internetu,
- podwyższą swoje kompetencje wychowawcze i profilaktyczne,
- rodzice poznają skuteczne sposoby pomocy dziecku w nauce.

VII INTERWENCYJNA DZIAŁALNOŚĆ SZKOŁY

W przypadku niepożądanych zachowań ucznia podejmowane są następujące działania:

1. Interwencja doraźna.

Przeprowadza ją nauczyciel, który zauważył niepokojące zachowania. Odnotowuje złe zachowania w dzienniku spostrzeżeń klasy i informuje rodziców poprzez wpis w dzienniczku ucznia. Jeżeli interwencja doraźna okaże się niewystarczająca to nauczyciel przekazuje sprawę wychowawcy klasy.

2. Interwencja wychowawcy.

Wychowawca:

- Przeprowadza rozmowę z uczniem o jego zachowaniu.
- Omawia z rodzicami zachowanie dziecka.
- Wspólnie z rodzicami ustala dalszy sposób postępowania np. spisuje kontrakt.
- Monitoruje zachowanie ucznia.

Jeżeli interwencja wychowawcy klasy okaże się nieskuteczna, to wychowawca zwraca się o pomoc do psychologa lub pedagoga szkolnego.

3. Wsparcie psychologa lub pedagoga szkolnego.

Psycholog lub pedagog podejmuje wszelkie możliwe działania mające na celu zmianę zachowań ucznia.

4. Interwencja dyrektora /wicedyrektora/ szkoły.

Jeżeli niepożądane zachowania ucznia powtarzają się, następuje interwencja dyrektora szkoły.

- Dyrektor/wicedyrektor po zapoznaniu się z przebiegiem sprawy podejmuje dalsze kroki oraz nawiązuje współpracę z instytucjami i organizacjami wspomagającymi szkołę w wychowaniu.
- W przypadku agresywnego zachowania ucznia, którego skutkiem jest poważne uszkodzenie ciała, dyrektor wzywa karetkę pogotowia, zawiadamia rodziców i zgłasza czyn karalny policji. Poszkodowanemu należy niezwłocznie udzielić pierwszej pomocy do czasu przybycia karetki pogotowia, agresora należy otoczyć opieką.
- Dyrektor podejmuje decyzje dotyczące rodzaju zastosowanej kary.
- Jeżeli sprawcą rozboju czy innego czynu karalnego jest osoba, która nie jest uczniem szkoły, każdy przypadek zgłaszany jest policji.

Program profilaktyczny realizuje założenia RZĄDOWEGO PROGRAMU NA LATA 2014-2016, pod nazwą „ BEZPIECZNA I PRZYJAZNA SZKOŁA”

Analiza wyników przeprowadzonych badań diagnostycznych pozwoliła na opracowanie takiego programu profilaktyki, którego realizacja przyniesie ograniczenie występowania niepożądanych zjawisk na terenie szkoły, a także przygotuje uczniów do obrony przed wpływem zagrożeń z zewnątrz.

Z analizy ilościowej i jakościowej zebranego materiału faktograficznego wynika, że w naszej szkole istnieje potrzeba podjęcia działań w następujących obszarach profilaktyki:

1. Profilaktyka zdrowia.
2. Przeciwdziałanie agresji i przemocy.
3. Profilaktyka uzależnień.
4. Komunikacja i umiejętności interpersonalne.
5. Zagospodarowanie czasu wolnego.

Profilaktyka zdrowia

Cel: Kształtowanie czynnych postaw wobec zdrowia i bezpieczeństwa własnego i innych

Obszar: **Uczniowie**

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Organizowanie zajęć o tematyce prozdrowotnej.	- pogadanka, - prelekcja, - wywiad, - projekcja filmów, - apel tematyczny z okazji „Dni Kultury Zdrowotnej”, - apel „Chrońmy naszą planetę Ziemię”	nauczyciele wychowawcy nauczyciele przedmiotów (w szczególności wf- u, przyrody) p. A.Lissowska p. M. Solnica p. S. Smolińska p. R. Kuźmińska p. U. Zagroba p. P. Skiba	cały rok szkolny wg harmonogramu pracy pedagoga szkolnego, pielęgniarki IV 2017 IV 2017	Uczniowie nabędą podstawowe umiejętności życiowe, takie jak: - podejmowanie decyzji i rozwiązywanie problemów, - twórcze i krytyczne myślenie, - samoświadomość i empatia, - radzenie sobie z emocjami i stresem. - wzrost świadomości uczniów i wiedzy dotyczącej prawidłowego odżywiania się.
Zajęcia z dietetykiem lub pielęgniarką.	-pogadanki, prelekcje na temat prawidłowego odżywiania się oraz przyczyn powstawania otyłości.	- wychowawcy klas	- cały rok szkolny	
Propagowanie zdrowego stylu życia.	- wyjazdy na basen, - biwaki, - rajdy rowerowe, - wycieczki piesze, - ścieżki zdrowia, - zajęcia pozalekcyjne uwzględniające ruch na świeżym powietrzu.	nauczyciele wychowawcy dyrekcja	cały rok szkolny	Będą brać udział w szkolnych formach propagowania zdrowego stylu życia, a także będą porozumiewać się i utrzymywać dobre relacje interpersonalne.
Kształtowanie	-respektowanie	nauczyciele	cały rok szkolny	Nabędą specyficzne

postaw prozdrowotnych na zajęciach szkolnych i pozaszkolnych	przepisów bhp na zajęciach szkolnych i pozaszkolnych, - gimnastyka śródlekcyjna, - prowadzenie zajęć gimnastyki korekcyjnej. Realizacja programu „Mali Ratownicy” Akcja Komendy Policji w Ostrołęce „Bezpieczna droga do szkoły”	nauczyciel z przygotowaniem do prowadzenia zajęć korekcyjnych Koordynatorzy: p. A. Zarzycka, p. K. Damińska Koordynatorzy: p. A. Dobkowska p. M. Sendrowska p. J. Kacprzak	cały rok szkolny IX, 2016	umiejętności dotyczące radzenia sobie z zagrożeniem zdrowia i życia. Nabędą umiejętności udzielania pierwszej pomocy w krytycznych sytuacjach oraz naucza się ich podstawowych zasad. Uczniowie utrwalą i nabędą umiejętności z zakresu bezpieczeństwa w szkole, w drodze do szkoły i w domu.

Obszar: Rodzice

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Nabywanie i bogacenie wiedzy dotyczącej higieny zdrowia psychicznego i fizycznego.	- pogadanka, - prelekcja, - film edukacyjny.	wychowawcy	zebrania z rodzicami	Rodzice przestrzegać będą higieny zdrowia fizycznego i psychicznego swoich dzieci zarówno w domu jak i poza nim.
Angażowanie rodziców do preferowania wypoczynku czynnego.	- biwaki, - rajdy rowerowe, - wyjazdy na basen, - ogniska, - rozgrywki sportowe	wychowawcy nauczyciele rodzice	cały rok szkolny	Zachęcać będą dzieci i uczestniczyć w organizowanych przez szkołę mach wypoczynku szkolnego.
Wzbogacanie wiedzy na temat zdrowia psychicznego dzieci.	- prelekcja, - spotkania indywidualne z psychologiem, pedagogiem.	pedagog szkolny psycholog współpracujący z placówką	wg harmonogramu pracy szkoły, dyżury psychologa	Uczestniczyć będą w spotkaniach specjalistycznych z pedagogiem i psychologiem, a wiedzę na temat zdrowia psychicznego wykorzystywać w procesie wychowawczy

Obszar: Nauczyciele

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Promowanie zdrowego stylu życia.	- analiza artykułów tematycznych, ulotek, plakatów,	pielęgniarka szkolna opiekun koła ekologicznego nauczyciel- bibliotekarz	cały rok szkolny	Prowadzić będą zajęcia promujące zdrowy styl życia lub organizować spotkania tematyczne z pielęgniarką szkolną i opiekunem koła ekologicznego.
Prezentowanie prawidłowych wzorców zachowań przez nauczycieli.	Wszyscy pracownicy szkoły nie palą, nie są agresywni	pracownicy szkoły	cały rok	Osoba nauczyciela będzie wzorcem prawidłowego zachowania

Przeciwdziałanie agresji i przemocy

Cel: Podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy

Obszar: **Uczniowie**

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Uświadomienie, czym jest agresja, przemoc i dyskryminacja.	Tematyka godzin wychowawczych np. - "Co to jest przemoc, agresja?" - "Jak powstają konflikty?" - "Jak radzę sobie z sytuacją trudną?" - "Szkoła wolna od dyskryminacji". -Miejski Dzień Szkoły bez Przemocy "Wesoła bajeczka" -Pierwszy Dzień Wiosny - Dzień Życzliwości, Dzień Sportu, Dzień Dziecka	wychowawcy klas pedagog nauczyciele świetlicy dyrekcja pedagog, psycholog p. A. Stepnowska p. K. Damięcka nauczyciele plastyki Samorząd Uczniowski, p. Wioletta Dziedzicka p. A. Zarzycka p. D. Piersa p. M. Kubicka /Samorząd Szkolny/ p. a. Lewandowska p. M. Domańska p. K. Perzanowska p. M. Pychotka	cały rok szkolny wg planu imprez miejskich VI 2017 V 2017 21III 2017 1VI 2017	Uczniowie: mają świadomość czym jest agresja, przemoc i dyskryminacja; wiedzą, jak zachować się w sytuacjach trudnych i nietypowych, uczą się, że, w niektórych sytuacjach warto jest umieć odmawiać; wiedzą, co może być dla nich niebezpieczne; znają normy, reguły, zasady wpływające na ich dobre relacje z innymi.

Kształtowanie systemów wartości pożądaných społecznie.	- zapoznanie uczniów z kryteriami ocen z zachowania, - rozmowa na temat kulturalnego zachowania w domu i w miejscach publicznych na podstawie własnych doświadczeń, obserwacji i pracy z tekstem, - „Inny nie znaczy gorszy” - pogadanki na temat niepełnosprawności; Dni Integracji „Każdy z nas jest inny” - zapraszanie osób starszych na zajęcia organizowane np. z okazji Święta Babci i Dziadka, Tydzień wychowania - „Miłosierny jak Ojciec”	wychowawcy wychowawcy i pozostali nauczyciele wychowawczy klas, pedagog, psycholog Zespół do spraw integracji M. Kubicka M. Zdunek J. Kacprzak Wychowawczy klas, nauczyciele religii - Ks. Szymon Biedrzycki	cały rok szkolny cały rok szkolny XI 2016 Dzień Babci, Dziadka IX 2016	Mają świadomość, co to jest rodzina i co to znaczy, że są jej członkami; znają kryteria ocen zachowania; potrafią zachować się kulturalnie w domu i miejscach publicznych; słuchają się wzajemnie, rozpoznają i nazywają uczucia; wiedzą, że w różnych sytuacjach ludzie przeżywają różne uczucia, dostrzegają własną indywidualność i неповtarzalność; potrafią być tolerancyjni wobec osób niepełnosprawnych (dostrzegają i akceptują podobieństwa i różnice między nimi); doceniają wzajemną pomoc, mają świadomość, że jednym ze sposobów rozwiązywania problemów może być pomoc osób dorosłych.
Kształtowanie umiejętności kontrolowania własnej złości i agresywnych zachowań.	- ustalenie zasad obowiązujących w klasie „Przeciwdziałamy przemocy” Respektowanie "dekalogu" ucznia Szkoły Podstawowej nr 10)	pedagog wychowawcy psycholog	cały rok szkolny	Znają zasady obowiązujące w klasie i szkole; mają świadomość, że klasa i szkoła jest nie tylko miejscem nauki, ale też miejscem spotkań z innymi ludźmi; wiedzą, co to znaczy być

				czyimś przyjacielem i mieć przyjaciela, starają się kontrolować własną złość; doceniają znaczenie pomocy innych np. w rozwiązywaniu problemów.
Rozładowanie negatywnej energii	- zajęcia sportowe – gry i zabawy, - formy realizacji ujęte w działach obejmujących „Zagospodarowanie czasu wolnego”.	wychowawcy nauczyciele	cały rok szkolny	Potrafia dostrzegać, że jest wiele sytuacji sprawiających im przyjemność i zadowolenie, mówią o swoich sukcesach i dzielą się swoimi przeżyciami z kolegami i koleżankami; zajęcia sportowe (gry i zabawy) sprawiają im wiele radości.
Uwrażliwienie na sposoby korzystania z Internetu, zwrócenie uwagi na informacje, które uczniowie wprowadzają do cyberprzestrzeni.	-lekcje edukacyjne na temat „Twoje dane – twoja sprawa”	- p. Anna Zarzycka	cały rok szkolny	Dostrzegają zagrożenia płynące z Internetu.

Obszar: Rodzice

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Uczulenie na problem agresji i przemocy wśród dzieci – edukacja rodziców	- pogadanka na temat przyczyn, mechanizmów i skutków agresywnych zachowań	Nauczyciele wychowawcy	Zebrania z rodzicami	Rodzice aktywnie uczestniczą w spotkaniach klasowych z wychowawcą.
Uwrażliwienie na akty przemocy w środowisku.	Indywidualne kontakty Rodziców z wychowawcą i pedagogiem szkolnym,	wychowawcy pedagog	w miarę potrzeb rok szkolny	Są uwrażliwieni na możliwość doznania aktów agresji przez ich dziecko, pomagają w rozwiązywaniu problemów.

Zwrócenie uwagi na wiedzę dotyczącą przemocy w grach komputerowych. oraz dostarczenie wiedzy o cyberprzemocy	-pogadanki wychowawców klas	- wychowawcy - nauczyciele informatyki	-zebrania z rodzicami w zespołach klasowych	-dostarczenie wiedzy na temat cyberprzemocy.

Obszar: Nauczyciele

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Doskonalenie umiejętności rozwiązywania problemów – edukacja nauczycieli.	- spotkania z pedagogiem szkolnym; - spotkania z młodymi nauczycielami	dyrekcja pedagog szkolny	wg harmonogramu rady pedagogiczne	Posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne w pracy profilaktyczno-wychowawczej; systematycznie i profesjonalnie pracują z uczniami zagrożonymi przemocą – sprawcami i ofiarami.
Uświadomienie Problemów, jakie mają uczniowie.	- rozmowy z pedagogiem, psychologiem, rodzicami, dyrekcją.	dyrekcja pedagog psycholog	cały rok szkolny	Często prowadzą rozmowy w klasach na temat poszanowania godności ludzkiej, koleżeństwa, uczuć i przeżyć, uczą dzieci polubownego załatwienia spraw; znają techniki hamowania i rozładowania agresji, uczą jak odmawiać bez obawy przed odrzuceniem.
Rozwiązywanie	- interwencja	wychowawcy	rok szkolny	Potrąfią zorganizować

zaistniałych problemów.	w sytuacjach trudnych, konfliktowych i niebezpiecznych, - wzmożenie dyżurów podczas przerw i zajęć pozalekcyjnych,	pedagog dyrekcja, nauczyciele i obsługa	w miarę potrzeby rok szkolny	profesjonalną pomoc uczniom uwikłanym w sytuacje przemocy; analizują zachowania uczniów; zgłaszają dyrekcji i pedagogowi szkolnemu fakty zaistnienia przemocy; reagują na sygnały o przemocy dochodzące od pracowników obsługi; podnoszą poziom bezpieczeństwa uczniów; są wyposażeni w wiedzę i umiejętności niezbędne w pracy profilaktyczno-wychowawczej.
Zwrócenie uwagi na przemoc domową i rówieśniczą	- obserwacje i rozmowy indywidualne	- pedagog, psycholog, wychowawcy	cały rok szkolny	- dostarczenie wiedzy na temat przemocy i sposobów jej zapobiegania, a także miejscami szukania pomocy.

Profilaktyka uzależnień obejmuje:

- **wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków poprzez ograniczanie zachowań ryzykownych,**
- **wspieranie uczniów i wychowanków w wyższym stopniu narażonych na rozwój zachowań ryzykownych,**
- **wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano zachowania ryzykowne**

cel: Zdobywanie wiadomości na temat subkultur młodzieżowych oraz kontrolowanie

zachowań wobec używek

Obszar: Uczniowie

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Dostarczanie Informacji na temat różnego rodzaju uzależnień.	- lekcje wychowawcze Program Profilaktyki dla uczniów klas I – III „Nie pal przy mnie proszę”: oraz uczniów klas IV – VI „Znajdź właściwe rozwiązanie”	wychowawcy poszczególnych klas, pedagog pielęgniarka p. A. Zarzycka p. Renata Kuźmińska	rok szkolny rok szkolny w miarę potrzeb rok szkolny	Uczniowie rozumieją pojęcia: nałóg, używki, alkoholizm, narkomania, uzależnienie; potrafią określić negatywne skutki wynikające ze stosowania używek (papierosów, narkotyków, alkoholu, dopalaczy).
Ćwiczenia postawy asertywnej w kontakcie z używkami	Uczą się akceptacji siebie, swojego miejsca w grupie rówieśniczej oraz umiejętności mówienia „nie”; mają możliwość korzystania z różnych zajęć szkolnych, które pomagają rozwijać zainteresowania.: „Jak powiedzieć nie”, realizacja programów: „Cukierki”, „Śnieżna Kula” „Parpusiaki”	wychowawcy nauczyciele	rok szkolny	Uczą się akceptacji siebie, swojego miejsca w grupie rówieśniczej oraz umiejętności mówienia „nie”; mają możliwość korzystania z różnych zajęć szkolnych, które pomagają rozwijać zainteresowania.
Informowanie o procedurach	- lekcje wychowawcze, korzystanie z materiałów zgromadzonych w bibliotece szkolnej, indywidualne kontakty ucznia z pedagogiem szkolnym, dyrekcją	wychowawcy poszczególnych klas, pedagog, nauczyciele biblioteki, dyrektor	Rok szkolny	Uczniowie potrafią ocenić " zagrożenie ryzykiem" oraz zachować się zgodnie z obowiązującymi na terenie szkoły procedurami

Obszar: Rodzice

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Pogłębianie wiadomości rodziców na temat różnego rodzaju uzależnień.	- indywidualne spotkania pedagoga, wychowawcy z rodzicami, - korzystanie z materiałów zgromadzonych w bibliotece szkolnej	pedagog, wychowawcy dyrektor, nauczyciel biblioteki	w miarę potrzeb rok szkolny	Rodzice systematycznie współpracują z wychowawcą, pedagogiem; mają wiedzę na temat uzależnień poprzez uczestniczenie w spotkaniach organizowanych na terenie szkoły. Wiedzą co to są „dopalacze”, mają świadomość ich skutków dla dzieci.
Informowanie o procedurach	- informacja na temat: "Procedur obowiązujących w szkole", indywidualne spotkania pedagoga, wychowawcy z rodzicami	dyrektor, wychowawcy, pedagog	Rok szkolny	Rodzice nabywają wiedzę na temat obowiązujących procedur dotyczących przeciwdziałania zachowań ryzykownych oraz bezpośrednich działań interwencyjnych podejmowanych przez pracowników szkoły .

Obszar: Nauczyciele

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Pogłębianie wiedzy na temat uzależnień.	- zgromadzenie w bibliotece szkolnej materiałów na temat profilaktyki uzależnień.	pedagog dyrekcja, nauczyciel bibliotek	w miarę potrzeby rok szkolny	Nauczyciele mają wiedzę na temat uzależnień poprzez korzystanie z literatury i internetu.
Podniesienie wiedzy nauczycieli odnośnie uzależnień wśród dzieci i młodzieży	Szkoleniowe posiedzenie Rady Pedagogicznej	Centrum Profilaktyki Społecznej, dr hab Mariusz Jędrzejko	17 XI 2016	
Współpraca	- zajęcia	nauczyciele	cały rok	Organizują czas

w zakresie organizacji czasu wolnego uczniów.	pozalekcyjne i pozaszkolne (rozwijanie i pogłębianie zainteresowań), - zajęcia w czasie ferii zimowych, - pomoc uczniom mającym problemy.	dyrektor Chętni nauczyciele Nauczyciele	styczeń/luty cały rok	wolny uczniom prowadząc zajęcia pozalekcyjne w czasie roku szkolnego i ferii zimowych, pomagają uczniom mającym problemy w nauce i w domu.
Informacja o procedurach	- doskonalenie zawodowe, współpraca z specjalistycznymi instytucjami (PPP , KMP, OIK, MOPR, Sąd Rejonowy , II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej ds.wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich.	Nauczyciele, pedagog, dyrektor	Rok szkolny	Nauczyciele potrafią wspierać wszystkich uczniów i wychowanków : -w prawidłowym rozwoju ich osobowości, - w podejmowaniu działań, których celem jest ograniczenie zachowaniom ryzykownym.

Komunikacja i umiejętności interpersonalne

Cel: Kształtowanie zasad poprawnej komunikacji

Obszar: **Uczniowie**

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Ciągle wzajemne poznawanie się.	- godziny wychowawcze: „Wybieramy samorząd klasowy”, „Zasady współpracy w naszej klasie - zasady kulturalnego obcowania z drugim człowiekiem; – zagadnienia realizowane na lekcjach wychowawczych, lekcjach języka polskiego, np. „Kultura języka, stroju	wychowawcy klas wychowawcy, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	cały rok cały rok	Uczniowie znają lepiej swoich kolegów w klasie, mają większe poczucie bezpieczeństwa, wyrażają swoje przekonania w życzliwej atmosferze.

	i zachowania”			
Diagnoza i sposoby zaradzania konfliktom	- obserwacja i indywidualne rozmowy z uczniami, - rozmowy indywidualne oraz zajęcia organizowane przez pedagoga szkolnego, - budowanie empatii i wzajemnego zaufania jako forma zaradzania konfliktom – realizacja na lekcjach wychowawczych, - zapobieganie nadpobudliwości i agresji wśród uczniów – realizacja na lekcjach wychowawczych, np. „Jak radzić sobie z agresją?”	wychowawcy, nauczyciele pedagog szkolny nauczyciele wychowawcy,	cały rok cały rok cały rok	Wiedzą, na czym polega porozumiewanie się; potrafią słuchać innych, potrafią zapobiegać powstawaniu zakłóceń w komunikacji; dochodzą do porozumienia z innymi przy rozwiązywaniu klasowych problemów; umieją nazwać wartości ważne w życiu klasy
Integracja klasy	- cykl zajęć integracyjnych prowadzonych przez pedagoga, psychologa; - uroczystości klasowe i szkolne (andrzejki, mikołajki, klasowa wigilia, choinka, Pierwszy Dzień Wiosny, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka), - wycieczki klasowe i szkolne, wyjścia do kina, teatru,	Pedagog, psycholog nauczyciele prowadzący koła zainteresowań wychowawcy	cały rok cały rok cały rok	Aktywnie uczestniczą w życiu klasy, biorąc udział w klasowych uroczystościach, wycieczkach, itd., angażują się (w miarę swoich możliwości) w przygotowanie klasowych uroczystości

Obszar: Rodzice

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia

Efektywna współpraca poprzez poznanie siebie nawzajem.	- zachęcanie do współpracy i aktywnego uczestnictwa w klasowych i szkolnych imprezach (andrzejki, choinka, Dzień Dziecka, itd.),	wychowawcy, dyrekcja	cały rok	Rodzice aktywnie uczestniczą w klasowych uroczystościach (andrzejki, mikołajki, choinka);, aktywnie uczestniczą w zebraniach rodzicielskich, dyżurach pedagogicznych, prowadzą rozmowy indywidualne z wychowawcą klasy lub innymi nauczycielami; angażują się w pomoc dziecku słabszemu w nauce; uczestniczą w spotkaniach z pedagogiem szkolnym.
	- udział rodziców w wycieczkach, biwakach, wyjściach do kina, teatru,	wychowawcy pedagog,	cały rok	
	- pogadanki na zebraniach rodzicielskich i dyżurach pedagogicznych,	wychowawcy, dyrekcja	cały rok	
	- indywidualne spotkania i rozmowy nauczyciela z rodzicami,	wychowawcy nauczyciele wychowawcy, pedagog,	cały rok	
	- pomoc uczniom słabszym, spotkania rodziców z pedagogiem i nauczycielami uczącymi w danej klasie.			

Obszar: Nauczyciele

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Ciągłe wzajemne poznanie się.	- zapoznanie się z sytuacją rodzinną, materialną, a nawet zdrowotną danego ucznia,	wychowawcy klas	cały rok	Nauczyciele znają swoją klasę i sytuację rodzinną poszczególnych dzieci, znają zainteresowania uczniów swojej klasy.
		nauczyciele	cały rok	

Diagnoza i sposoby zaradzania konfliktom.	- obserwacja zachowań uczniów; - wychwytywanie sytuacji niepokojących; - przeciwdziałanie sytuacjom konfliktowym poprzez: a) rozmowy indywidualne, b) spotkania dziecka i nauczyciela z pedagogiem, c) rozmowa z rodzicami.	nauczyciele wychowawcy i nauczyciele poszczególnych przedmiotów pedagog	cały rok w miarę potrzeb	Znąją obszary, na które należy zwrócić baczność uwagę, dotyczące klasowych napięć, sytuacji konfliktowych bądź trudności w komunikacji.
Integracja klasy.	Organizowanie klasowych uroczystości (andrzejki, mikołajki, choinka, itd.), - organizacja wycieczek, wyjść do kina, teatru.	wychowawcy wychowawcy i inni nauczyciele	cały rok cały rok	Organizują wycieczki klasowe, wyjścia oraz uroczystości (andrzejki, mikołajki, itd.).
Integracja środowiska nauczycielskiego.	Wymiana doświadczeń	dyrekcja	rady pedagogiczne	Wymieniają się doświadczeniem z innymi nauczycielami na radach pedagogicznych

Zagospodarowanie czasu wolnego

Cel: Promowanie aktywnego spędzania czasu

Obszar: **Uczniowie**

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Uświadomienie potrzeby aktywnego spędzania czasu wolnego.	- godziny wychowawcze, np.: „Bawimy się bezpiecznie na świeżym powietrzu”, „Sport to zdrowie”,	wychowawcy	rok szkolny	

	- lekcje przedmiotowe (realizacja na niektórych przedmiotach, np. wf - u, przyrody, języku polskim); i ścieżki edukacyjne. Turniej poświęcony pamięci Piotra Dobrzyńskiego Dzień Sportu i Dzień Dziecka Święto Rodziny	nauczyciele przedmiotów Nauczyciele wychowania fizycznego Nauczyciele odpowiedzialni	rok szkolny 2015/16 III 2016 1 VI 2016	Uczniowie będą umieć zaplanować i przeprowadzić gry i zabawy sportowo-rekreacyjne na świeżym powietrzu oraz przestrzegać zasad fair play
Promocja szkolnych i pozaszkolnych form spędzania czasu wolnego.	-gazetki ściennie i plakaty na korytarzach dotyczące szkolnych i pozaszkolnych form spędzania czasu wolnego, - zajęcia z edukacji teatralnej, - prowadzenie kół zainteresowań: koło taneczne, przedmiotowe, teatralne, ekologiczne, przyrodnicze, SKS - współpraca ze świetlicą środowiskową "Gwiazdki"	nauczyciele prowadzący zajęcia nauczyciele prowadzący zajęcia	cały rok szkolny cały rok szkolny 2016/17	Będą brali udział w szkolnych i pozaszkolnych formach spędzania czasu wolnego; wraz z wychowawcą i kolegami z klasy zorganizują andrzejki, choinkę lub dyskotekę szkolną, wezmą czynny udział w imprezach szkolnych, zajęciach .
Uświadomienie zagrożeń płynących z internetu	Pogadanki nauczycieli na zajęciach	Informatycy, nauczyciele	cały rok szkolny 2016/17	Uczeń będzie wiedział o zagrożeniach płynących z korespondowania , z przypadkowymi użytkownikami internetu.
Promowanie czytelnictwa	-zajęcia z wykorzystaniem bajek terapeutycznych	-pedagog, -psycholog	cały rok szkolny 2016/17	

Obszar: Rodzice

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Uświadomienie potrzeby aktywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci.	- pogadanka na spotkaniach z rodzicami, - prezentacja szkolnych form spędzania czasu wolnego (gazetki ścienne, zdjęcia, dyplomy, puchary, strona www, spektakle teatru szkolnego, pokazy grupy tanecznej - zachęcanie do współpracy w organizowaniu czasu wolnego dzieci.	wychowawcy, pedagog dyrekcja szkoły, nauczyciele	rok szkolny	Rodzice będą zachęcać Dziecko do aktywnego uczestnictwa w formach spędzania czasu wolnego organizowanych przez szkołę i placówki pozaszkolne.
Zwrócenie uwagi na konstruktywne postawy wychowawcze	Prelekcja dla rodziców klas I-III Małe dzieci a przekaz telewizyjny i „kochający rodzice”. Prelekcja dla rodziców klas IV-VI „Największe błędy wychowawcze rodziców...czyli nasze dziecko musi mieć wszystko”	Centrum Profilaktyki Społecznej, dr hab Mariusz Jędrzejko	17 XI 2016	Podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców
Współpraca w propagowaniu kultury fizycznej i turystyki.	- pomoc w organizowaniu wycieczek, rajdów, biwaków, - udział w imprezach sportowych.	dyrekcja szkoły, nauczyciele		Będą współorganizować wycieczki, rajdy, biwaki i inne imprezy.

Obszar: Nauczyciele

Działania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Przewidywane osiągnięcia
Uświadomienie potrzeby zagospodarowania czasu wolnego dzieci.	- prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, - współpraca z ośrodkami kultury w środowisku, - pozyskiwanie środków na organizowanie zajęć pozalekcyjnych.	nauczyciele nauczyciele, dyrekcja dyrekcja, nauczyciele	rok szkolny rok szkolny	Nauczyciele będą prowadzić zajęcia pozalekcyjne, współpracować z placówkami szkolnymi wspomagającymi pracę szkoły.